

ที่ นค ๐๐๑๙.๔/ ๐ ๕๖๒๕

ศาลากลางจังหวัดหนองคาย
ถนนมิตรภาพ นค ๔๓๐๐๐

๕ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๑๗.๒/ว ๗๘๗
ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๔

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับอายุความไว้หลายประการ ซึ่งมีผลต่อการนับอายุความของเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชนในการดำเนินการติดตามหนี้ค้ำชำระการร้องทุกข์ในทางอาญา รวมถึงการดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อมิให้หนี้ต้องขาดอายุความ

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการนับอายุความมีความชัดเจนยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จังหวัดหนองคาย จึงขอแจ้งอำเภอมอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษารายละเอียด ทำความเข้าใจ และถือปฏิบัติตามแนวทางชักซ้อมดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

นายไพโรจน์ โสกาพร
พัฒนาการจังหวัดหนองคาย ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
โทร/โทรสาร ๐ ๔๒๔๑ ๑๑๘๒

หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”

กรมการพัฒนารัฐบาล
0089 65
29 มี.ค. 2564
เวลา ๑๐.๐๐ น. ๑๐๑๗.๒-๑๗๘๗

สง.เลขานุการ ออส.จ

เลขที่ ๙๖๑

วันที่ 31/3๑/6๔

สำนักเจ้าพนักงานส่งเสริมจังหวัดชลบุรี
เลขที่ 22๑
วันที่ 30 มี.ค. 2564
เวลา

กรมการพัฒนารัฐบาล

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการพัฒนารัฐบาล ส่วนที่ ๐๔๑๖.๔/ว ๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒. หนังสือกรมการพัฒนารัฐบาล ส่วนที่ ๐๔๑๗.๓/ว ๐๖๔๐ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กรมการพัฒนารัฐบาลได้ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติการแก้ไขหนี้ค้างชำระ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ กรมการพัฒนารัฐบาลได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาลในส่วน ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง คดีล้มละลาย และความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ นั้น

เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนด บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับอายุความไว้หลายประการ ซึ่งมีผลต่อการนับอายุความของเจ้าหน้าที่ กรมการพัฒนารัฐบาล ในการดำเนินการติดตามหนี้ค้างชำระ การร้องทุกข์ในทางอาญา รวมถึงการดำเนินการ ฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อมิให้หนี้ต้องขาดอายุความ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการนับอายุความ มีความชัดเจนยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายและแนวทางการติดตามหนี้ค้างชำระ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ มิให้เจ้าหน้าที่ ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการ กรมการพัฒนารัฐบาล จึงชักซ้อม ความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอให้จังหวัดได้แจ้งกำชับให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัด ปฏิบัติตามแนวทางชักซ้อมดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัติ น้อยผาง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล

กองนิติการ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๓๒๓

โทรสาร. ๐ ๒๑๔๓ ๘๘๐๗

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้
ภายในปี ๒๕๖๕

Change for Good

ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความ
(แบบท้ายหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท๐๔๑๗.๒/ว ๗๘๗) ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการนับอายุความการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาในหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ในทางแพ่งและการดำเนินคดีกับผู้ที่กระทำความผิดในทางอาญาต้องขาดอายุความเกิดความเสียหายแก่ทางราชการและมีให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการ กรมการพัฒนาชุมชนจึงชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความตามมูลหนี้และวิธีการนับอายุความให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแจ้งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนถือปฏิบัติและดำเนินการก่อนหน้าขาดอายุความ ดังนี้

๑. การนับอายุความแพ่ง

๑.๑ การนับอายุความฟ้องคดี สัญญากู้ยืมเงินทั่วไป กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๑ งวด กฎหมายกำหนดอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่มิสิทธิเรียกร้อง คือนับถัดจากวันที่ผิดนัดชำระหนี้ ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระมีกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่อาจฟ้องเรียกเอาดอกเบี้ยได้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ และมาตรา ๑๙๓/๓๓ (๑)

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินกำหนดระยะเวลาการกู้ยืมเงิน ๑ ปี ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ หนี้ถึงกำหนดชำระในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ อายุความในการฟ้องคดีภายใน ๑๐ ปี (ฟ้องเรียกเงินต้น) จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๗๐ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๗๐ ส่วนอายุความในการฟ้องคดีภายใน ๕ ปี (ฟ้องเรียกดอกเบี้ยค้างชำระ) จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๕

๑.๒ การนับอายุความฟ้องคดี สัญญากู้ยืมเงินที่ผ่อนชำระเป็นรายงวด กฎหมายกำหนดอายุความ ๕ ปี ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๒) พิจารณาได้ ดังนี้

(๑) ลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้เลยนับแต่วันครบกำหนดชำระในงวดแรก การนับระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน ปี มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลารวมเข้าด้วยกัน ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง ดังนั้น อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับถัดจากวันที่ผิดนัดชำระหนี้งวดแรก และจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด ๕ ปี

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงิน กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด ๆ ละ ๑ เดือน ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดชำระวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้เลยทั้งสามงวด อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันผิดนัดชำระหนี้งวดแรกและจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

(๒) ลูกหนี้ที่มาชำระหนี้บางส่วน ไม่ว่าจะเงินต้น ดอกเบี้ย ดอกเบี้ยผิดนัด หรือเบี้ยปรับ (ถ้ามี) อายุความในการฟ้องคดี ย่อมสะดุดหยุดลง และเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใดให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น คำว่า “ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น” (ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในปัจจุบัน) หมายถึง ให้เริ่มนับอายุความใหม่ในวันถัดจากวันที่ได้มีการกระทำอันเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ และมาตรา ๑๙๓/๑๕ โดยเริ่มนับอายุความใหม่ตามอายุความของมูลหนี้เดิม คือ ๕ ปี นับแต่วันที่มาชำระหนี้บางส่วนและจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด ๕ ปี

/ตัวอย่าง...

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด ๆ ละ ๑ เดือน ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดชำระวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงกำหนดชำระลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เลย แต่ลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วน (เงินต้น ดอกเบี้ย ดอกเบี้ยผิดนัด หรือเบี้ยปรับ) ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ เริ่มนับอายุความใหม่ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ต่อไปอีก ๕ ปี ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความ ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

จากกรณีตัวอย่าง หากเป็นกรณีสัญญากู้ยืมเงินทั่วไป ที่กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๑ งวด ตามข้อ ๑.๑ และลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วน ไม่ว่าจะเงินต้น ดอกเบี้ย ดอกเบี้ยผิดนัด หรือเบี้ยปรับ (ถ้ามี) อายุความในการฟ้องคดี ย่อมสะดุดหยุดลง และเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใดให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น คือ ในวันที่ลูกหนี้มาชำระหนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ และมาตรา ๑๙๓/๑๕ โดยเริ่มนับอายุความใหม่ตามอายุความของมูลหนี้เดิม คือ ๑๐ ปี นับแต่วันที่มาชำระหนี้บางส่วน และจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด ๑๐ ปี

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๑ ปี ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดชำระวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงกำหนดชำระลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ แต่ลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วน (เงินต้น ดอกเบี้ย ดอกเบี้ยผิดนัด หรือเบี้ยปรับ) ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เริ่มนับอายุความใหม่ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ต่อไปอีก ๑๐ ปี ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๔ และจะขาดอายุความ ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๔

๑.๓ การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ หนังสือรับสภาพหนี้ คือ หนังสือที่ลูกหนี้ทำให้แก่เจ้าหนี้รับรองว่าตนเป็นหนี้อยู่จริง ก่อนที่สิทธิเรียกร้องนั้นจะขาดอายุความ “การทำหนังสือรับสภาพหนี้” มีเหตุผลที่พาดพิง คือ เพื่อสงวนสิทธิของฝ่ายเจ้าหนี้มิให้สิทธิเรียกร้องหนี้สินของตนต่อลูกหนี้นั้นต้องขาดอายุความ อีกเหตุผลหนึ่งคือ ใช้เป็นหลักฐานที่พาดพิงในภายหลังเพื่อป้องกันปัญหาเพราะในขณะที่ทำนิติกรรมนั้นทั้งสองฝ่ายไม่ได้ทำหนังสือ หรือสัญญาใด ๆ ไว้เป็นหลักฐานเลย สัญญารับสภาพหนี้อาจทำขึ้นเมื่อเจ้าหนี้กับลูกหนี้ เคยเป็นหนี้กันมาก่อน แต่ไม่มีหลักฐานในการเป็นหนี้กัน ก็มาตกลงทำหนังสือรับสภาพหนี้กันว่า เคยเป็นหนี้กันจำนวนเท่าใด จะชดใช้กันอย่างไร คิดดอกเบี้ยกันหรือไม่ ซึ่งการทำสัญญารับสภาพหนี้นี้จะทำให้หนี้ที่ไม่เคยมีหลักฐานแต่เดิมกลายเป็นหนี้ที่มีหลักฐานฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ซึ่งเป็นประโยชน์กับเจ้าหนี้ อย่างไรก็ดี การรับสภาพหนี้จะต้องเกิดขึ้นภายในอายุความตามหนี้เดิม และเป็นผลให้อายุความสะดุดหยุดลงนับแต่วันที่ทำหนังสือรับสภาพหนี้ และเริ่มนับอายุความใหม่ตามมูลหนี้เดิม

ตัวอย่างเช่น นายแทน กู้ยืมเงิน นายพัท ๕,๐๐๐ บาท กำหนดระยะเวลาการกู้ยืมเงิน ๑ ปี ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ หนี้ถึงกำหนดชำระในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ นายแทน ไม่ชำระหนี้ อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๗๐ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๗๐ ปรากฏว่าในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๙ นายแทน ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ต่อนายพัท เช่นนี้ อายุความ ๑๐ ปี ย่อมสะดุดหยุดลงและเริ่มนับอายุความใหม่ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๗๙ และจะขาดอายุความในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๗๙

จากตัวอย่างข้างต้น หากปรากฏว่า นายแทน กู้ยืมเงิน นายพัท ๕,๐๐๐ บาท โดยสัญญากู้ยืมเงิน กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด ๆ ละ ๑ เดือน ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดชำระวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ (สัญญากู้ยืมกำหนดอายุความ ๕ ปี) ถึงกำหนดชำระลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เลย อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนด...

กำหนดอายุความในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๕ ปรากฏว่าในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ นายแทน ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ต่อนายพัท เช่นนี้ อายุความ ๕ ปี ย่อมสะดุดหยุดลง และเริ่มนับอายุความใหม่ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๙ และจะขาดอายุความในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙

๑.๔ กรณีมีผู้กระทำความผิดฐานยักยอกหรือฉ้อโกง และผู้กระทำความผิดตกลงยินยอมชำระหนี้คืน โดยการทำหนังสือรับสภาพหนี้ เช่นนี้ ถือว่าผู้กระทำความผิดยอมเข้าสู่กพันตนตามหนังสือรับสภาพหนี้ ต่อเจ้าหนี้ ในการที่ชำระหนี้ตามที่ตนได้ยินยอมรับสภาพหนี้ นั้น การพิจารณาอายุความตามหนังสือรับสภาพหนี้ ที่เกิดจากการกระทำความผิดจึงพิจารณาได้ ดังนี้

(๑) กรณีที่ผู้กระทำความผิดทำหนังสือรับสภาพหนี้ มีกำหนดชำระหนี้ที่แน่นอน เป็นวัน เดือน ปี ตามปฏิทิน โดยมีกำหนดชำระเป็น ๑ งวดตามที่กำหนดนั้น ให้มีกำหนดอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระและผู้ที่ทำหนังสือรับสภาพหนี้มีได้ชำระหนี้ (ผิดนัดชำระหนี้ตามที่กำหนดในหนังสือรับสภาพหนี้) ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๗/๓๐

ตัวอย่างเช่น ทำหนังสือรับสภาพหนี้ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดชำระในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงกำหนดไม่ชำระหนี้ตามหนังสือรับสภาพหนี้ อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๗๐ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๗๐

(๒) กรณีผู้กระทำความผิดทำหนังสือรับสภาพหนี้ โดยในหนังสือรับสภาพหนี้มีกำหนดการชำระหนี้เป็นงวด ๆ ให้มีกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระตามหนังสือรับสภาพหนี้ (ผิดนัดชำระหนี้)

ตัวอย่างเช่น ทำหนังสือรับสภาพหนี้ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดชำระวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงกำหนดชำระลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เลย อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

อนึ่ง กรณีตามข้อ ๑.๔ นี้ หากมีเหตุหนึ่งเหตุใดตามข้อ ๑.๒ (๒) ที่ทำให้อายุความตามหนังสือรับสภาพหนี้ที่สะดุดหยุดลง ให้นำกรณีการนับอายุความที่สะดุดหยุดลงมาใช้บังคับด้วย

๑.๕ การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ความรับผิด ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๗/๓๕

การรับสภาพหนี้ความรับผิดโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ คือ การที่ลูกหนี้แสดงเจตนาต่อเจ้าหนี้ รับว่าเป็นหนี้อยู่จริงภายหลังที่สิทธิเรียกร้องนั้นได้ขาดอายุความแล้ว “การรับสภาพหนี้ความรับผิด” เป็นการที่ลูกหนี้สละประโยชน์แห่งอายุความที่ขาดไปแล้ว ทำให้ลูกหนี้ยังต้องรับผิดตามหนังสือรับสภาพหนี้ความรับผิดนั้น โดยมีกำหนดอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับสภาพหนี้ผิด ต่างกับการรับสภาพหนี้ ซึ่งเป็นกรณีที่หนี้ยังไม่ขาดอายุความ

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงิน กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด ๆ ละ ๑ เดือน ทำสัญญาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดชำระวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้เลย อายุความในการฟ้องคดีภายใน ๕ ปี จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถ้าเจ้าหนี้มีได้ฟ้องเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ภายในอายุความจนหนี้ขาดอายุความแล้ว ปรากฏว่าภายหลังลูกหนี้ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ความรับผิดให้ไว้ต่อเจ้าหนี้ในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เช่นนี้ เจ้าหนี้สามารถเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ ภายในอายุความ ๒ ปี เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๙ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๙

จากตัวอย่างข้างต้น หากปรากฏว่าสมาชิกลูกหนี้รับสภาพความรับผิดในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ และหนังสือรับสภาพความรับผิดกำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้เป็นงวด ๆ เช่น ๑ กันยายน ๒๕๖๗ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ต่อเนื่องไปตามที่เจ้าหนี้กำหนด หากลูกหนี้ผิดนัดตามหนังสือรับสภาพความรับผิด ในงวดวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ และมาชำระหนี้ในงวดวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เช่นนี้ การที่ลูกหนี้ผิดนัด ตามหนังสือรับสภาพความรับผิดและมาชำระหนี้อีกครั้งไม่เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง เจ้าหนี้ยังต้องฟ้อง ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ภายในอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่มีการทำหนังสือรับสภาพความรับผิด โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๙ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๙

๑.๖ อายุความการดำเนินคดีกับทายาทผู้รับมรดกของลูกหนี้ (อายุความใช้สิทธิเรียกร้องเอา กับ กองมรดกของลูกหนี้)

อายุความสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดก เจ้าหนี้ของเจ้ามรดกผู้ตายจะต้องฟ้อง เรียกร้องสิทธิภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แม้ว่าสิทธิเรียกร้อง ในมูลหนี้เดิมมีอายุความยาวกว่า ๑ ปี แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม (จะรู้ว่าเจ้ามรดกตายหรือไม่ก็ตาม) ห้ามมิให้ฟ้องคดี มรดกเมื่อพ้นกำหนด ๑๐ ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม และวรรคสี่

ตัวอย่างเช่น นายแดง ทำสัญญากู้ยืมเงินกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด สัญญาสิ้นสุด อายุความ ๕ ปี ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ปรากฏว่าในระหว่างอายุความ นายแดง ถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ในระหว่างนั้นนายแดง มีบุตรซึ่งเป็นทายาทผู้รับมรดก ได้แก่ นางสาวอ้อย ด.ญ. ใหม่ และ ด.ช. ต้น เช่นนี้ เจ้าหนี้ต้องฟ้องนางสาวอ้อย ด.ญ. ใหม่ และ ด.ช. ต้น ทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกของนายแดง ร่วมกันรับผิด ในหนี้ของนายแดง นับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายแดง (วันที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรจะได้รู้ ถึงความตายของนายแดง อาจไม่ใช่วันเดียวกันกับวันที่นายแดง ซึ่งเป็นเจ้ามรดกได้ถึงแก่ความตาย) จากตัวอย่างนี้ นายแดงตายเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ หากเจ้าหนี้รู้หรือควรจะได้รู้ว่านายแดง ถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ เจ้าหนี้ต้องฟ้องทายาทของนายแดง ภายในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ และจะขาดอายุความ ๑ ปี ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม (จะรู้ว่าเจ้ามรดกตายหรือไม่ก็ตาม) ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดก เมื่อพ้นกำหนด ๑๐ ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย

๑.๗ กรณีอายุความมรดกสะดุดหยุดลง โดยทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกของลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกัน หรือกระทำการใด ๆ อันปราศจากข้อสงสัยแสดงให้เห็นเป็นปริยาย ว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง ตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) และได้รับสภาพหนี้ภายในกำหนดอายุความ การดำเนินคดีกับทายาทผู้รับมรดกของลูกหนี้ (ภายใน ๑ ปี) ตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม การดำเนินคดี กับทายาทในกรณีนี้ จึงมีกำหนดอายุความ ๑๐ ปี หรือ ๕ ปี แล้วแต่กรณี ตามมูลหนี้เดิม

ตัวอย่างเช่น นายเขียว ทำสัญญากู้ยืมเงิน กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ๓ งวด สัญญาสิ้นสุด อายุความ ๕ ปี ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ในระหว่างอายุความ นายเขียว ถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ปรากฏว่านายเขียว มีบุตรซึ่งเป็นทายาทผู้รับมรดก คือ นายต้น และหากเจ้าหนี้รู้หรือควรจะได้รู้ว่านายเขียว ถึงแก่ ความตายเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ เจ้าหนี้ต้องฟ้องทายาท (นายต้น) ภายในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ และจะ ขาดอายุความ ๑ ปี ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ หากปรากฏว่าภายในอายุความ ๑ ปี นายต้น ได้ทำหนังสือ รับสภาพหนี้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกัน หรือกระทำการใด ๆ อันปราศจากข้อสงสัยแสดงให้เห็นเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง ตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) ให้ไว้ต่อเจ้าหนี้ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เช่นนี้ การที่นายต้นทำหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวเป็นผลให้อายุความสิทธิเรียกร้อง ๑ ปี /ที่เจ้าหนี้...

ที่เจ้าหน้าที่ต่อนายเขียว (เจ้ามรดก) สะดุดหยุดลงและเปลี่ยนมาเป็นอายุความเรียกร้องอันมีต่อทายาทผู้รับสภาพหนี้ โดยใช้อายุความตามมูลหนี้เดิมคือ ๕ ปี นับแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗

จากตัวอย่างข้างต้น หากเป็นกรณีที่ผู้ค้าประกันถึงแก่ความตาย และทายาทของลูกหนี้มาทำหนังสือรับสภาพหนี้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกัน หรือกระทำการใด ๆ อันปราศจากข้อสงสัย แสดงให้เห็นเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง ตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) ภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รู้หรือควรจะได้รู้ถึงความตามของเจ้ามรดก (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง และเริ่มนับอายุความใหม่ตามมูลหนี้เดิม ทายาทของผู้ค้าประกันก็ต้องผูกพันตามอายุความในมูลหนี้เดิม (๕ ปี หรือ ๑๐ ปี แล้วแต่กรณี) นั้นด้วย

๒. การนับอายุความอาญา

๒.๑ ความผิดอันยอมความได้ (ความผิดต่อส่วนตัว) อายุความร้องทุกข์ ภายใน ๓ เดือน

ความผิดฐานยกยอกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๒ (ยกยอกทรัพย์ธรรมดา)

ตัวอย่างเช่น นางสาวไนซ์ เป็นลูกหนี้กองทุนฯ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระได้ส่งมอบเงินให้ นางสาวฟ้า เพื่อชำระหนี้กองทุนฯ นางสาวฟ้า ไม่มีอำนาจหน้าที่รับชำระหนี้จากลูกหนี้ รับมอบเงินจากลูกหนี้ ภายหลังจากไม่นำเงินชำระหนี้ให้กับกองทุนฯ โดยนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่นนี้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจร้องทุกข์ ต้องแจ้งความร้องทุกข์ ภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือพัฒนาการจังหวัดในกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด/พัฒนาการจังหวัด ลงนามทราบเรื่องการกระทำความผิดในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ อายุความ ๓ เดือน เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐

๒.๒ ความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๔๑

ตัวอย่างเช่น นางสาวแตง เป็นลูกหนี้กองทุนฯ ในขณะที่หนี้ของนางสาวแตง ยังไม่ถึงกำหนดชำระ นายแบงค์ ได้หลอกลวง นางสาวแตง ว่า นายแบงค์ เป็นเจ้าหน้าที่กองทุนฯ บัดนี้หนี้ของนางสาวแตง ถึงกำหนดชำระแล้วให้นางสาวแตง นำเงินมาชำระหนี้ให้กับตน นางสาวแตง หลงเชื่อจึงส่งมอบเงินชำระหนี้ให้ นายแบงค์ รับเงินแล้วไม่นำเงินที่รับมาชำระหนี้ให้กับกองทุนฯ เช่นนี้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจร้องทุกข์ ต้องแจ้งความร้องทุกข์ ภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือพัฒนาการจังหวัดในกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด (นายแบงค์) กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด/พัฒนาการจังหวัด ลงนามทราบเรื่องการกระทำความผิดในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ อายุความ ๓ เดือน เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐

๒.๓ คำร้องทุกข์ หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตามซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๗))

หลักการร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมาย

๑. ผู้ร้องทุกข์ต้องเป็นผู้เสียหาย ซึ่งต้องมีความเสียหายเกิดขึ้นก่อน ถ้าไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะดำเนินการร้องทุกข์ไม่ได้ เช่น มีคนมาลักทรัพย์สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด (โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์) จึงไปแจ้งความกับตำรวจ อย่างนี้เรียกว่า “ร้องทุกข์”

/เพราะ...

เพราะสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดได้รับความเสียหายแล้ว แต่ถ้ามีคนมาต่อม ๆ มอง ๆ ทำท่าทางมีพิรุณ ในสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปแจ้งความกับตำรวจ อย่างนี้ยังไม่เรียกว่า “ร้องทุกข์” เพราะสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยังไม่ได้รับความเสียหาย และการกระทำดังกล่าวยังไม่เป็นการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญาแต่อย่างใด

๒. มีการกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ตามตัวบทกฎหมายมาตรา ๒ (๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้คำว่า “กล่าวหา” ซึ่งบุคคลทั่วไปมักเรียกกันว่า “แจ้งความ” โดยผู้เสียหายต้องกล่าวหาต่อพนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่และเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมาย กรณีผู้เสียหายแจ้งความไว้โดยไม่ได้กล่าวหาว่ามีคนกระทำความผิด หรือไม่มีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพียงแต่แจ้งความไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการร้องทุกข์ตามระเบียบที่พนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนความผิดต่อไปได้ ตัวอย่างการร้องทุกข์ตามระเบียบ เช่น “ขอแจ้งความว่านายชินเอาเงินของเจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไป ขอให้ตำรวจดำเนินการเอาผิดตามกฎหมาย” จึงเป็นการกล่าวหาว่านายชิน ได้กระทำความผิดข้อหาหลักทรัพย์ ถือว่าเป็นการร้องทุกข์ตามระเบียบ

๓. จะต้องมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดทางอาญา โดยจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ได้ แม้ไม่รู้ตัวผู้ใดกระทำความผิดก็สามารถร้องทุกข์ได้ เช่น มีผู้มาลักทรัพย์ที่สำนักงานพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจร้องทุกข์ต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนภายในอายุความ และไม่ว่าจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม เพียงแค่รู้ว่ามีมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจร้องทุกข์หรือบุคคลอื่นใดผู้เห็นว่ามีมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็สามารถร้องทุกข์ได้แล้ว

๔. กล่าวหาโดยมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ผู้เสียหายต้องมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ การแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนไว้เพื่อเป็นหลักฐานหรือแจ้งไว้เพื่อไม่ให้คดีขาดอายุความ ถือว่าไม่มีเจตนาให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่เป็นคำร้องทุกข์ตามระเบียบ เช่น แจ้งความว่าเอกสารที่ทางราชการออกให้สูญหายจึงแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานเท่านั้น แต่ถ้าเป็นกรณีแจ้งความโดยผู้เสียหายได้ทำความตกลงกับผู้ต้องหาก่อนว่าหากตกลงได้จะไม่ดำเนินคดี แต่ถ้าตกลงไม่ได้ก็จะมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป ถือว่าผู้เสียหายมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเป็นคำร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น การดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต้องมีข้อความว่ามีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ เช่นว่า ขอให้ตำรวจดำเนินคดีจนถึงที่สุด หรือขอให้ตำรวจไปจับกุมดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เป็นต้น

๒.๔ ความผิดอาญาแผ่นดิน (ความผิดอันยอมความไม่ได้) คือ ความผิดที่หากมีการกระทำแล้ว นอกจากจะมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงแล้วยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้าดำเนินการเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แม้ผู้ที่ถูกกระทำนั้นจะไม่ติดใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันสังคมโดยรวม การนับอายุความในการฟ้องคดีแก่ผู้กระทำความผิดจึงเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ ดังนี้

- (๑) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
- (๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปี แต่ไม่เกินยี่สิบปี
- (๓) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- (๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
- (๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

/ตัวอย่าง...

ตัวอย่างเช่น นายบอม ต้องการทำสัญญากู้ยืมเงินแต่เนื่องจากการกู้ยืมเงินต้องมีผู้ร่วมกู้ไม่น้อยกว่า ๒ คน นายบอม จึงได้จัดทำเอกสารการยืมเงินของนายชิน ประกอบด้วยสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือขอกู้ยืมเงินพร้อมลงลายมือชื่อว่านายชิน เป็นผู้กู้ร่วมด้วย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายชิน และยื่นเสนอขอกู้เงินจนได้รับอนุมัติการกู้เงินดังกล่าว เช่นนี้ นายบอม กระทำความผิดฐานปลอมเอกสารและฐานปลอมเอกสารสิทธิ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และหรือมาตรา ๒๖๕ ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี... โดยนำอัตราโทษสูงสุดของมาตราที่ได้กระทำ ความผิดนี้มาพิจารณาประกอบกับมาตรา ๙๕) ซึ่งกรณีนี้นายบอมกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร และปลอมเอกสารสิทธิซึ่งมีอัตราโทษสูงสุด ๓ ปี และ ๕ ปี ตามลำดับจึงมีอายุความ ๑๐ ปี ตามมาตรา ๙๕ (๓) นายชิน จึงฟ้องคดีและนำตัวนายบอมมาয়ศาล ภายในกำหนดอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ นายบอม กระทำความผิด หรือ

ตัวอย่างเช่น นางสาวแนน เป็นเจ้าหน้าที่กองทุนฯ มีหน้าที่ ชื่อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินที่ได้รับเงิน จากนางสาวเอ (สมาชิกกองทุนฯ) เพื่อชำระหนี้ให้กับกองทุนฯ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ แล้วเบียดบังเอาเงิน นั้นเป็นของตน เช่นนี้ นางสาวแนน กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต... โดยนำอัตราโทษสูงสุดของมาตรา ที่ได้กระทำความผิดนี้มาพิจารณาประกอบกับมาตรา ๙๕) ซึ่งกรณีนี้นางสาวแนน กระทำความผิดฐานเป็นเจ้า พนักงานยักยอกทรัพย์ซึ่งมีอัตราโทษสูงสุด ๒๐ ปี จึงมีอายุความ ๒๐ ปี ตามมาตรา ๙๕ (๑) นางสาวเอ จึงต้อง ฟ้องคดีและนำตัวนางสาวแนนมาয়ศาล ภายในกำหนดอายุความ ๒๐ ปี นับแต่วันที่นางสาวแนน กระทำความผิด คือ ภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๘๔ และจะขาดอายุความในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๘๔

อนึ่ง ในการฟ้องคดีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ขอให้จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด รวมถึง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติใช้ดุลพินิจประกอบอายุความการดำเนินคดี หากมีข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ของลูกหนี้ปรากฏ ชัดแจ้งว่าลูกหนี้มีเจตนาหลีกเลี่ยงหรือประวิงการชำระหนี้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งฟ้องทันที ทั้งนี้ เพื่อเป็นการ ป้องกันมิให้ราชการต้องเสียหายจนยากจะเยียวยา และเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหนี้ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการดำเนินคดีภายในอายุความดังกล่าวต้องรับผิด ในผลแห่งการละเมิด อันเกิดจาก การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ดำเนินการตามอายุความที่กฎหมายกำหนด อีกทั้ง เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุน พัฒนาบทบาทสตรีเป็นตามวัตถุประสงค์ โดยให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ สำหรับสตรี ที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแต่ยังขาดแหล่งเงินทุน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและเพื่อ เป็นการบริหารงบประมาณของกองทุนฯ ที่มีรายได้สำหรับการบริหารงานส่วนหนึ่งอันเกิดจากดอกเบี้ยที่มีการให้กู้ยืม จึงขอให้จังหวัดได้คำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่จะต้องคงอยู่ตลอดไปเพื่อให้ สามารถเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับให้สมาชิกกู้ยืมได้อย่างต่อเนื่องอันเป็นประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิก กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและเป็นเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วย ดังนั้น หากได้มีการ ดำเนินการตามหลักกฎหมายอย่างถูกต้องและเต็มที่ภายในกำหนดระยะเวลา ย่อมเป็นการยากที่กองทุน พัฒนาบทบาทสตรี หรือราชการจะได้รับความเสียหาย จึงขอให้จังหวัดได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ และดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด อย่างเต็มกำลังความสามารถ หรือตรวจสอบ โดยต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะได้รับจากการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างครบถ้วนภายในอายุความ